

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput tertium. De nomine

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

Numerus singularis.		Numerus pluralis.	
Nom. SA, i. SX, i. ΦΑΤΑ, & ΦΡ, τό.	}	Nom. ΦΛΙ, & ΦΡ, οι. ΦΡS, οι. ΦΡ, τός.	}
Gen. ΦΙS. ΦΙZRS. ΦΙS.		Gen. ΦΙZE. ΦΙZΡ. ΦΙZE.	
Dat. ΦΑΜΜΑ. ΦΙZΛΙ. ΦΑΜΜΑ.		Dat. ΦΛΙΜ.	
Acc. ΦΑΝΑ. ΦΡ. ΦΑΤΑ.		Acc. ΦΛΑΝS, & ΦΡ. ΦΡS. ΦΡ.	
Abl. ΦΑΜΜΑ. ΦΙZΛΙ. ΦΑΜΜΑ.		Abl. ΦΛΙΜ.	

X. Pro SA, legitur per-sæpe SAH, & SAEI, &, ni male memini, ΦΑΝΑ. sic quandoque apud Anglo-Saxones, þone & þæne, occurrit, pro re. ut in fragm. hist. *Judith.* p. 25, næf þeah eopla nan. þe þone riȝgend aþeccan doþrte. oððe zecunnian hu þone cumbol-riȝan riþ þa halȝan mæȝð hæfþe zeporþen meþodeȝ meoþlan, nemo tamen comitum bellatorem expergefacere audebat, aut explorare, quid imperator in sanctam virginem dei pudicam commiserat. sic cod. *Rush.* in bibl. *Bodleiana*, Matth vi, 1, elcyr ze ne habbaþ lean i meapþe nið eoper þader þæne þe in heoþenum iȝ, alias non habebitis præmium, vel remunerationem apud patrem vestrum, qui in cælis est. sic etiam apud Islandos veteris Cimbricæ sive Scandicæ conservatores, Þann legitur pro sa, vel sa en: ut; Þar sýrer sett Þu einn Þong yfer off, Þann yfer off þann að dama, constitue igitur nobis regem, qui nos potest judicare, 1. Reg. viii, 5. sic Gen. xxi, 3, og Abrahaham kallade sinn son Þann þenum vær faddur, & Abraham appellavit filium, qui sibi natus erat. vide etiam Gen. xxii, 22. Pro ΦΑΜΜΑ, ΦΑΜΜΗ, *Job.* x, 3. pro ΦΑΝΑ, ΦΑΝ, ut in *Marc.* xv, 44. & ΦΑΝΗ, *Job.* vi, 27. & haud raro ΦΑΜΜΑ, vide *Luc.* vi, 42. ΦΑΜΜΗ legitur etiam pro ΦΑΜΜΑ dativo.

- XI. In plurali pro ΦΛΙΜ legitur ΦΛΙΜΕΙ. & pro ΦΛΑΝS, ΦΛΑΝZΕΙ.
- XII. Pro SX, legitur SXH, *Luc.* ii, 2. & SI, *Luc.* i, 29. & SAI. Pro ΦΙZRS, ΦΙZΡ-ZΕΙ. pro ΦΙZΛΙ, ΦΛΜΕΙ, *Marc.* ix. pro ΦΡ, ΦΛΝΕΙ.
- XIII. ΦΑΤΑ incerti generis nominibus præponitur: ut, ΦΑΝΗ ΠΕΙΛΑΤΗΣ ΝS-ΛΑΝΒΙΔΑ ΓΙΒΑΝ ΦΑΤΑ ΛΕΙΚ, τότε ο Πιλάτος ἐκίλευσεν ἀποδιδῶναι τὸ σῶμα. ΟΕΜΗΝ ΒΙΜΑΙΤΑΝ ΦΑΤΑ ΒΑΚΗ, ἡλδοσ ἀετιμειν τὸ παιδιον.
- XIV. Observandum item est, in linguis hisce cognatis, præsertim in matrici, articulum præpositivum cum demonstrativi, tum relativi pronominis vim & naturam obtinere, ut in capite quinto fufius dicitur. Pro ΦΑΤΑ, legitur ΦΑΤΗ. pro ΦΡ, legitur ΦΑΝΗ, *Luc.* x, 21. pro ΦΙS, ΦΙZ. pro ΦΡ, etiam ΦΑ quandoque occurrit.
- XV. Hactenus de articulo definito, vel demonstrativo. Indefinitus autem est an singularis; & rum tam singularis, quam pluralis numeri: ut infra ostendetur in cap. vi.

CAPUT TERTIUM.

De nomine.

I. **N**omen est vel substantivum, vel adjectivum. Substantivum vel simplex est, vel compositum. simplex, ut pite, pæna. hur, domus. hipe, domus vel familia. zebale, divisio. Compositum: ut pite-hur, domus suppliciorum. hip-zebale, repudium. henne-æz, gallinæ ovum. (ex henne & æz.) butan an henne æz, nisi unum gallinæ ovum, *Bed. H. E.* p. 226. Et ut linguarum nulla, ne ipsa quidem Græca, in componendis nominibus frequentior est, ita nec quidem felicior, quam Anglo-Saxonica: utpote quæ res omnigenas, rerumque affectiones, & respectus absque omni ambage suis συζωϊαις clarè, & eleganter solet exprimere. Quisquis vel primis labris Anglo-Saxonicam attigerit, hanc compositorum & decompositorum emphaticam elegantiam non sine summa voluptate percipiet. en prælibamina quædam! nomina scilicet, quibus sua varietate ludens Cædmon expressit arcam Noæ. mepe-hur, domus marina. puðu-þæt-ten, ligneum castrum. mepe-cieȝte, arca marina. rumb-þeced, aula marina. pæz-borþ, tabernaculum in fluctibus. pæz-þele, tabulatum in fluctibus. rþream-peall, fluctuum murus. hþof-zefor, rectum mobile. quibus adde hþ-þrea, vitæ dominus. zart-zedal, spiritus separatio, i. e. mors. eþel-rtol, patria. heolþtor-þceabo, antrum tenebrosum, i. e. chaos. Hic observandum est priorem vocem in compositis nominibus, & duas priores in decompositis adjectivi naturam habere, & per adjectivum debere reddi Latine; aut ubi desunt adjectiva, per suum genitivum, vel

¹ Fortasse ex ΦΑΜΜΑ & nh euphónico. *Angl.* aptè vocat adjectivum respectivum, utpote quo respectus alii ferè omnes, præter eos qui adjectivo possessivo innuuntur, significari solent.

periphrasin adjectivo æquipollentem. ex. gr. *irepn-bend*, *vinculum ferreum*. *byrceop-rcipe*, *paræcia*, hodie *diæcesis*; verbum verbo, *præfectura episcopalis*. *rcipe-byrceop*, *episcopus diæcesanus*. *Filreþe pær abripen of his Byrcoprettle*, *Wilfredus pulsus est à sede sua episcopali*. *London-ceartpe-byrcop*, *Londinensis episcopus*. *Lantpapaburȝcypicea*, *ecclesia Cantuariensis*. *nibt-but-ter-pleoȝ*, *blatta*, quod sit quasi nocturnus papilio.

II. Nomina apud *Anglo-Saxones* variantur per casus, perinde ac apud *Græcos*, & *Latinos*. Substantiva verò variantur (quatenus mihi hæcenus observare licuit) sex modis, ac proinde dici possint declinationes apud *Anglo-Saxones* esse sex.

III. Prima declinatio est nominum, quæ faciunt genitivum singularem in *es*, dativum in *e*, nominativum pluralem in *as*, genitivum in *a*, & dativum in *um*: ut,

Numerus singularis.

Nom. *ymid*, *faber*.
Gen. * *ymides*.
Dat. *ymide*.
Acc. *ymid*.
Voc. *eala þu ymid*.
Abl. *ymide*.

Numerus pluralis.

Nom. * *ymidas*.
Gen. *ymida*.
Dat. *ymidum*.
Acc. *ymidas*.
Voc. *eala ȝe ymidas*.
Abl. *ymidum*.

IV. Secunda declinatio est nominum, quorum nominativus singularis exit in *a*, genitivus, dativus, accusativus, & ablativus in *an*; nominativus etiam pluralis, in *an*, genitivus in *a*, & dativus in *um*: ut,

Numerus singularis.

Nom. *pitega*, *propheta*.
Gen. *pitegan*.
Dat. *pitegan*.
Acc. *pitegan*.
Voc. *eala þu pitega*.
Abl. *pitegan*.

Numerus pluralis.

Nom. *pitegan*.
Gen. *pitegena*.
Dat. *pitegum*.
Acc. *pitegan*.
Voc. *eala ȝe pitegan*.
Abl. *pitegum*.

Propria exeuntia in *a* eodem modo declinantur: ut, Nom. *Mapia*. Gen. *Mapian*. Dat. *Mapian*. Acc. *Mapian*. Voc. *eala þu Mapia*. Abl. *Mapian*. on þa ylcan tid he pær abyrgad mid heȝigum ȝeƿeohtum pið Blæblan, and Attilan Huna cuningum, *gravissimis eo tempore bellis cum Blædla, & Attila Hunnorum regibus erat occupatus*, Bed. H. E. lib. 1, cap. 2.

Notandum autem est, secundam hanc declinationem non solum pro specie declinationis habendam esse, sed etiam pro communi forma declinandi, in qua flectuntur nomina omnium declinationum, terminando nominativum singularem in *a*, & pluralem in *an*. sic à *piteg*, quod frequens occurrit in codice evangeliorum interlineato *Cottoniano*, sit *pitega*, *propheta*. ab *heopt*, *heopta*, *cor*. ab *ylþe* & *ælþe*, plur. num. *ylþan*, *majores natu*. à *þȝyðgum*, *sponsus*, *þȝyðguma*. Utrumque enim legitur, Matth. xxv. cod. *Cotton*. *ruigo uuetelice býde ȝe þȝyðgum*, *moram autem fecit sponsus*. vers. 5, *heonu þȝyðguma cƿom*, *ecce sponsus venit*. Præterea collatis, quæ cum in evangeliiis impressis, tum in dicto codice *Cottoniano* legi, cum eis, quæ à *Runolpho* in rudimentis suis *Islandicis* traduntur de declinationibus & nominibus compositis cap. II, & III, persuasum mihi est nomina hac formâ declinata æquipollere quoad significationis emphasin, si non semper, maxima certe ex parte, nominibus compositis apud *Islandos*; quibus ita conjunguntur articuli, ut ambo per omnes casus utriusque numeri in unum coalescant. Multa exempla conjecturam hanc nostram corroborant: ut, *æfter corþnunge ȝagana ȝapa*, *post tribulationem [tentationem] dierum illorum*, pro *ȝaga*, Matth. xxiv, 29. *mið ȝy ȝeheraȝ ȝeƿehto ȝ poeno ȝeƿehtana*, *cum audiveritis prælia & opiniones præliorum*, pro *ȝeƿehta* & *ȝeƿeohta*, Matth. xxiv, 6. *ȝie pophton þa ilca coƿu i ȝræȝe ȝeaƿena*, *vos fecistis illam speluncam latronum*, pro *þeaȝa* & *ȝeaȝa*, Matth. xxi, 13. *ne ȝehencar ȝiȝ blaȝana*, *neque recordamini quinque panum*, pro *ȝæpa* & *þiȝ blaȝa*, Matth. xvi, 9. *hpi ƿoȝgimað ȝine leopning cnihtar upe ylþena laȝe*, *quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum?* Matth. xv, 2, *vershionis impressæ*. codex enim *Cott.* habet *ælþa*. *ȝæpa etendpa pær tal ȝiȝ ȝuȝend ȝæpa peapana*, *manducantium fuit numerus v millia virorum*, pro *peapa* & *pepa*, Matth. xiv, 21. *acar to ȝȝȝpuma tpeuna ȝeƿetet iȝ*, *securis ad radicem arborum posita est*, pro *tpeua* & *tȝiȝa*, Matth. iii, 10. *la næbbena cyn*, *progenies viperarum*, Matth. iii, 7, *vershionis impressæ*, & in versione interlineata cod. *Cott.* *ætepa cyn*, pro *ȝæpa næbbpa*, & *ȝæpa ættepa cyn*. *ȝiȝȝbiotung toȝana*, *stridor dentium*, Matth. xiii, 50, cod. *Cott.* in impresso verò, *toȝa*. Aliquando autem majoris, ut videtur, emphaseos causa, articulus præmittitur nominibus hac forma inflexis: in *hpomum ȝæpa*

** Inde in nostratum sermone, nominum substantivorum genitivus singularis & nominativus pluralis exeunt regulariter in *es* vel *es*: ut in

stones, quod *lapidis* & *lapides* significat. Quæ hic subsequuntur prætereant tyro nondum *Anglo-Saxonicis* literis aliquantulum imbutus.

plæcena,

plæcena, in *angulis platearum*, Matth. vi, 5, cod. *Cott.* pro *þapa plæca*. hiſce addas, en liomana *þinpa*, *unum membrorum tuorum*, Matth. v, 30, in cod. *Cott.* in impresso evang. *Sax.* an *þinpa lima*. Ða þopma boege *þapa þopþena mæta*, in *die azymorum*, pro, on *þam þopman* ðage *þæpa þeapþ-mæta* l *þæpþ-mæta*, Matth. xxvi, 17. Ðatte þepon *geþýlled þpoto þitþana*, ut *implerentur scripturæ*. in versione impressa, þ *þæpa þiteþena halþan geþpitu rýn* geþýllebe, Matth. xxvi, 56. Notandum quoque est, nominativum singularem hujus declinationis aliquando occurrere terminatam in an, more obliquorum: ut in exemplo supra dicto cap. ii, reg. 10. *cumbolþigan*, pro *cumbolþiga*. sic *Cadm.* XLVIII, 3. *næpþe geþeþan þaðað þine eapþa ýpþe*, *villicus nunquam dominabitur tuæ hereditati*. sic p. 105, 7. *ðu eapþ hæleða helm*. 7 *heoþen þeman*. engla *opþþpuman*, *tu es heroum protector, cæli judex, angelorum auctor*. & lin. 12. legitur, þone *peþeþan*, pro *þe peþeþa*, *malignus, vel execrabilis*. N autem nominativo addi cenſeo juxta morem nominum compositorum apud *Cimbros*, de quibus infra in cap. xx, & xxi. ut enim ab *þerra*, apud *Cimbros* fit *þerran*: sic a *þema*, *Cimbrice þeman*.

V. Tertia declinatio est nominum, quæ variantur ad exemplar primæ declinationis, excepto nominativo plurali, qui terminatur in u: ut,

Numerus singularis.	Numerus pluralis.
Nom. andgit, <i>sensus</i> .	Nom. andgitu.
Gen. andgiteþ.	Gen. andgita.
Dat. andgite.	Dat. andgitum.
Acc. andgit.	Acc. andgitu.
Voc. eala þu andgit.	Voc. eala ge andgitu.
Abl. andgite.	Abl. andgitum.

Dat. & ablat. singularis in hæc & prima declinatione aliquando terminantur in a: ut, *þæþ þann ýþ* on *þiþ handa*, *cujus ventilabrum in manu sua est*, Matth. III, 12.

Terminatio pluralis u secundum reg. 3. cap. 1. non raro mutatur in o & a, ut *gemæpo* & *gemæpa*, pro *gemæpu*, *ſines, termini*. & nonnunquam in æ.

VI. Quarta declinatio est nominum neutri generis, quæ variantur prorsus ut in prima, nisi quod * nominativus pluralis eandem plerumque fortiatur terminationem cum singulari. plerumque, dico; nam aliquando terminatur in e, & a.

Numerus singularis.	Numerus pluralis.
Nom. popþ, <i>verbum</i> .	Nom. popþ.
Gen. popþeþ.	Gen. popþa.
Dat. popþe.	Dat. popþum.
Acc. popþ.	Acc. popþ.
Voc. eala þu popþ.	Voc. eala ge popþ.
Abl. popþe.	Abl. popþum.

Sic *beapn*, *cilþ*, *þiþ*, faciunt in plurali *beapn*, *cilþ*, *þiþ*.

VII. Quinta declinatio est nominum, quæ inflectuntur per omnes casus, ut in prima; nisi quod genitivum singularem emittant in e, & nominativum pluralem in a. e. o. u: ut,

Numerus singularis.	Numerus pluralis.
Nom. piln, <i>ancilla</i> .	Nom. pilna. e. o. u.
Gen. pilne.	Gen. pilna.
Dat. pilne.	Dat. pilnum.
Acc. piln.	Acc. pilna.
Voc. eala þu piln.	Voc. eala ge pilna.
Abl. pilne.	Abl. pilnum.

Terminata in *neþe*, *neþþe*, *nýþþe*, hoc modo declinantur omnia. Sic *þpupþop*, & *þpoeþtop* *þoror*, faciunt in plur. *þpupþþa*, *þpoeþþþa*, *geþpoeþþþa*, *þorores*.

VIII. Sexta declinatio est nominum, quorum nominativus singularis exit in u, genitivus in a, dativus, accusativus, in u, & a, vocativus in u, & quæ in plurali formantur ut in quinta. ex. gr.

Numerus singularis.	Numerus pluralis.
Nom. þunu, <i>ſilius</i> .	Nom. þuna.
Gen. þuna.	Gen. þuna.
Dat. þunu. a.	Dat. þunum.
Acc. þunu. a.	Acc. þuna.
Voc. eala þu þunu.	Voc. eala ge þuna.
Abl. þunu.	Abl. þunum.

IX. Quædam tamen occurrunt irregularia, & planè heteroclitica. Sic *þæþeþ*, *pater*, est monoproton in singulari, in plurali verò sequitur formam primæ declinationis. *Dano-Saxonice* tamen

* Sic nomina neutra apud *Islandos* habent nominativum pluralem similem nominativo singulari, legitur

legitur *ƿeboper*, in gen. sing. Math. xxviii, 20, cod. interl. evang. Cott. ubi quoque vide Joh. vi, 39. *ƿercy*, *calcei*, est plurale monoptoton. Sic *broþor*, *frater*, & *modop*, *mater*, sunt heteroclitica, quæ faciunt in obliquis sing. num. *broþor*, & *broþer*, *modop*, & *medep*. *broþor* autem in plur. sequitur formam tertiæ declinationis, reddens *broþru* & *zebþorþru*. Hisce addantur *ƿot*, *pes*, *boc*, *liber*, quæ faciunt in recto & accus. plur. *ƿet*, ² *bec*. Monosyllaba in æ desinentia sunt quoque monoptota in sing. num. ut *ƿæ mare*, *æ*, *lex*. *Man*, *homo*, cum compositis, facit in dativo sing. & in nom. & accus. plur. *men*: ut, *nif na ƿob þyrum men ana to ƿunianne*, *non est commodum, ut hic homo solus sit*, Gen. ii, 18. *ƿ ƿepophre þ ƿibb to anum ƿifmen*, & *ædificavit costam in mulierem*. *men ƿupþon þa ƿemeniƿilbe*. *þa ƿerapon ƿobep beapn*, *quum homines multiplicati essent, viderunt filii dei*, Gen. vi, 1. *æg*, *ovum*, *cealf*, *vitulus*, faciunt in nom. & accus. plurali *ægþu*, *cealfþu*: ut, *þa þe on þar halƿan tæbe cyre*. *ƿ æƿru*. *ƿ pin*. *ƿ ƿifc ƿopƿan*, *qui vero hoc sancto tempore, caseo, & ovis, & vino, & piscibus abstinere possint*, Spelm. concil. p. 614. *ymbþrýmþon me cealfþu manige*, *circumdederunt me vituli multi*, Psalm. xxi, 22. *luƿ*, *pediculus*, *muf*, *mus*, in plur. faciunt *lyr*, *mýr*: *ƿif nu ƿe ƿerapen hƿelce muf*. *þ ƿæpe hlaƿonþ ofep ofne mýr*, *jam vero si murem quempiam videretis, qui dominus est aliorum murum*, Boeth. p. 32. *cu*, *vacca*, in plur. facit *cý*. *ƿ æƿe men to Liminge l capa*. *ƿ x cý*, & *dabuntur Limingi l oves*, & *x vacca*. *And men ƿelle him to þæm lanbe IIII oxan*. *ƿ II cý*, & *dabuntur in usum prædii IV boves*, & *II vacca*, testament. cujusdam *Abbe* vicecomitis ms. quod incipit, *ic Abba ƿepoefa*. bibl. Cott. *Augustus*, A. 2. Ratio autem horum anomaliz patet ex *Islandicâ Grammaticâ Runolphi Jonæ*, ad quam mitto lectorem.

Nota etiam, quod nomina propria *Latina* non raro immutata, & suo more finita inveniuntur apud *Anglo-Saxones*, tam in recto, quam in obliquis: ut, *Gaur* *re* *Larepe* ofne *naman* *lu-luƿ*. *Elaubiƿ* *re* *Larepe* *re* *ƿæƿ* *ƿeopþa* *ƿram* *Auƿurto*. *þone æþelan* *Albanum* *re* *ƿerþembe-þenbe* *Brýton* *ƿopþbeþeþ*. *re* *heƿgung* *ƿæƿ* *þuph* *Alapicum* *cýning* *ƿepopþen*. *De* *ealþeþlic-neyre* *onþeng* *ƿrom* *Boniƿatio* *þam* *papan*. *Excipe* *ab* *hæc* *regulâ* *calum* *genitivum*, *qui* *fere* *semper* *exit* *in* *ey*: ut, *þa* *comen* *þa* *æþenþacan* *to* *Albaner* *hure*. *re* *ƿæƿ* *acpeald* *ƿop* *Eþurter* *zeleapn*. & *unum* *nominativum* *Eþurter*, *nam* *Eþurter*, *quantum* *quidem* *mihî* *obſervare* *contigit*, *haud* *legitur* *in* *avitâ* *linguâ*.

Non raro etiam appellativa *Latinorum* leguntur in sermone *Anglo-Saxonico*, more *Latino* terminata: ut, *þý* *ƿelþtan* *dæge* *kalendarum* *Auƿurþarum*, *die* *XII*. *calendarum* *Auguſti*, Bed. H. E. p. 130. *re* *mæƿre-ƿreort* *orationem* *apæbbe*, *presbyter* *orationem* *dabat*. *ƿob* *hýrþe* *ƿæƿ* *ƿetþur*, *and* *ƿob* *hýrþe* *ƿæƿ* *Paulur*, *and* *ƿobe* *ƿæpon* *þa* *Apoſtoli*, *bonus* *pastor* *erat* *Petrus*, *bonus* *que* *pastor* *Paulus*, *bonique* *erant* *Apoſtoli*.

X. Terminaciones substantivorum in lingua *Anglo-Saxonica* plures sunt, quàm quæ regulis subjici possunt; ne tamen hæc in re penitus desim curiosus, sequentes obſervationes subjungendas duxi. Quædam exeunt in *dom*, vel *dome*, quod primò *munus*, & *officium* denotat cum *ditione*, & *dominio*: ut in *cýn-dome*, vel *cýning-dome*, *regnum*. *ealþop-dome*, *præfectura* *comitis*. *byrþeop-dome*, *munus* *episcopale*. *abbot-dome*, *abbatia*, &c. unde in hodierno sermone *Anglorum*, *popedome*, *papatus*. *dukedome*, *ducatus*. *Christendome*, *Christianismus*. secundò denotat *statum*, *conditionem*, *qualitatem*, *proprietaem*: ut *ƿreobom*, *libertas*. *þeop-bom*, *servitus*. *dýrrýðom*, *stultitia*. *halgþom*, *sanctimonia*. *hure-bom*, *meretricium*. *piccungþom*, *magia*. *ƿreobom*, *fraus*. *þurþom*, *prudencia*. *þitýðom*, *sapientia*. *þitebom*, *prophetia*. inde *noſtratia*, *þhraldome*, *wif-dome*, *whoredome*, & similia.

XI. Quædam etiam *munus*, & *dominium* significantia producantur in *pic*, vel *pic*: ut, *cýn-pic*, *regnum*. *byrþeop-pic*, *episcopatus*. unde *noſtrate* *bifþop-rick*. sed hæc & hujusmodi potius pro compositis habenda sunt; quia *pic*, vel *pic* *dominium*, *ditionem*, & *imperium* significat.

XII. Non pauca producantur in *had*, vel *hade*, quod etiam *statum*, *conditionem*, & *qualitatem* significat: ut, *3* *mæƿð-hade*, vel *mæþen-had*, *virginitas*, &c. hinc *noſtratum* *terminatio* in *head*, & *hood*: ut in *maidenhead*, *childhood*, *knihtþood*, *virginitas*, *pueritia*, *dignitas* *equeſtris*. sed si quis hæc & alia hujusmodi potius ad compositorum classem reducenda contenderit, eo quod *had* *ordinem*, *sexum*, *gradum*, *statum*, & *qualitatem* significet, non reclamabo.

XIII. Nonnulla terminantur in *ƿcýp*, vel *ƿcýpe*: ut *ƿeƿep-ƿcýpe*, *sodalitas*, *tun-ƿcýpe*, *villicatio*, vel *villici munus*. nisi hæc etiam & alia hujusmodi quoque composita potius censenda sint, quia *ƿcýp*, vel *ƿcýpe* *præfecturam*, *curam*, *munus*, *negotium*, & *occupationem* significet.

XIV. Quædam desinunt in *ƿcýp*, vel *ƿcipe*: ut *ƿeƿep-ƿcipe*, *societas*. *þeg-ƿcipe*, *thani dignitas*, vel *munus*. *ƿeþeop-ƿcipe*, *convivium*. *peopð-ƿcipe*, *dignitas*, &c. hinc *noſtratum* *terminatio* in *þhip*: ut in *steward-þhip*, *villici munus*. *alderman-þhip*, *munus senatoris urbani*, &c.

XV. Multa terminantur in *a*: ut *cempa*, *miles*. *oxa*, *bos*. *ƿeþara*, *fautor*. *ƿeþeþa*, *comes*. *ƿeþeþa*, *socius*. *nama*, *nomen*. *pana*, *defectus*. *æmta*, *otium*. quorum non pauca sunt *Anglica*, abjiciendo a finale, vel mutando a in e.

XVI. Alia à substantivis profecta finiuntur in *þeden*, *þæþen*, *þebenn*, *þæþenn*: ut, *ƿeƿep-þebenn*,

¹ Goth. *ƿASKƿh*, in gen. *ƿASKƿhe*. ut, on *ðæpe* *ilcan* *bec*, *in eodem libro*. ² A Goth. *Boc* etiam reddit *bec*, in dativ. vel abl. sing. *þico* *MALƿ*, *virgo*. *Islandice* *mey*, *virgo*.

societas.

societas. mæg-þeden, cognatio. teon-þæden, injuria. hƿ-þedenn, familia. gecƿið-þæden, pactum. Quædam exeunt in elbe: ut, à fæp, iter, fæpþe, via, iter, gressus. Nonnulla ab aliis quoque derivata exeunt in elƿ: ut pecelƿ, thus, à pec, fumus, vapor, suffitus. fætelƿ, pera, marsupium, à fæt, vas. þædelƿ, ænigma, à þæð, conjectura. Quædam more Francico terminantur in fceafƿ: ut hýgeƿceafƿ, animus, mens, ab hýge. metoðƿceafƿ, deitas, divinitas, à poetico, metoð, deus. exempla; fƿýnd ƿind hie mine geopne holbe on hýpa hýgeƿceafƿtum, *hi sunt maxime amici mei, suis animis fideles*, Cædmon VII, 15. ƿintpa hæþbe tpa hundteontig ƿ fise eac. þa he fopðgeƿat miƿƿepum fƿoð metoðƿceafƿ ƿeon, *annos natus erat ducentos & quinque, quum longævus ad videndam deitatem ex hac vita discessit*, Cædm. XXXIX, 7. Nonnulla foemina terminantur in ýrƿ, ƿrƿ, eƿr, ýrre, ƿrre, eƿre: ut, cneopýrre, cneopýrre, generatio, familia. ælmeƿre, eleemosyna. bliƿrre, letitia. Quædam etiam occurrunt in o terminata, ut fƿeoh, vel fƿeo, masc. liber, dominus. fƿeoh, vel fƿeo, neut. pecunia, pecus, opes. quæ flectuntur in hunc modum:

Numerus singularis.

Nom. fƿeoh, fƿeo.
Gen. fƿeoƿ.
Dat. fƿeo.
Acc. fƿeoh, fƿeo.
Abl. fƿeo.

Numerus pluralis.

Nom. * fƿeoƿ.
Gen. fƿea.
Dat. fƿeum.
Acc. fƿeoƿ.
Abl. fƿeum.

* Eodem modo declinat
tur fƿeoh, nisi quod in
nom. & accus. plur. fa-
cit fƿeo: & o in a ver-
so, fƿea.

Exempla. Gehlobon him to huðe hopðƿearþpa geƿteon. fca ƿ fƿeoƿ zelæðbon, *onerabant se, ut spoliis, quæstorum thesauris, nummos etiam & dominos [nummorum] abducebant*, Cædm. LXXVI, 17. hƿæt þu þonne mæne mið þæpe gƿtunge þæƿ fƿeoƿ, *quid tu igitur pro avaritia tua doles propter pecuniæ [opum] jacturam?* Boeth. p. 69. mið hu micclan fƿeo, *quanta cum pecunia?* mið unapimeðum fƿeo, *innumeris cum nummis*. p. 88.

XVII. Plurima verba terminantur in ange, inge, onge, unge: ut, biƿange, cultus. onbƿýrþ- inƿ, compunctio. þoƿopung, ploratus. biƿmeƿunge, illusio. hæƿtunge, captivitas. leaƿunge, mendacium. quibus adde onƿting, *cujus sensum non satis assequutus clarissimus Spelmannus, tanquam inexplicabilem præterit in * epistolâ Agathonis papæ, quâ certas quasdam immunitates concessit monasterio Medeshamstedensi, vel Petroburgensi; ubi hæc verba, þat ne kýnning. ne biƿcop. ne eopl. ne nan man have nan onƿting. sic vertit: ut nec rex aliquis, aut episcopus, aut comes, aut quisquam alius onƿting exigat, vel percipiat: ex adverso tamen in margine addit, fortè hospitium. Somnero est tributum, veſtigal. certè STIGUAN apud Gothos, ƿtingan Sax. unde vox derivata videtur, significat cum magno comitatu & pompa procedere; unde forsan onƿting significat dominium vel jus hospitii ad dominum pertinens, quod rex, episcopus vel alius aliquis dominus sibi & suis vendicat, vel tributum, & viaticum, quod ministrare solent vassalli domino, quum magno stipatus comitatu proficiscatur. Hæc obiter. Nota autem, quod nomina terminata hoc modo sunt foemina omnia.*

XVIII. Haud pauca foemina ab adjectivis nata exeunt in neƿ, neƿre, vel nýrre: ut, ðýrre- neƿre, stultitia, þƿineƿre, trinitas. gelicneƿre, similitudo. ƿoþƿærtneƿre, veritas. Retinetur adhuc foemina hæc terminatio apud nostrates, in whiteneſse, albedo. hardneſse, durities. neƿneſse, novitas, greatneſse, magnitudo, & mille aliis. apud Gothos multa foemina terminantur in NS, quod per primi capitis reg. 2. valet NES: ut, ƿALLANBEINS, fides. ƿAME- LEINS, scriptura. ƿAKLIHTEINS, justitia. ƿALEINS, salutatio. hinc, ni fallor, neƿre A. S.

XIX. Quædam verba terminantur in þ vel þe: ut, mægþ, potestas. mægðe, provincia, cognatio. fƿýmþe, principium. þieþe, furtum. geƿiðe, visio. geƿælþe, vel geƿýlþe, felicitas. mýrþe, hilaritas. hinc terminatio Anglica in th, vel the: ut in drougth, vel drought, ariditas. growth, incrementum. mouth, os, oris. tith, decima. mowth, demessio. toth, dens. broth, jusculentum. oath, juramentum. death, mors. heath, planities inculta, ericetum. breadth, latitudo. depth, profunditas. Apud Gothos quoque þ, & þa est terminatio nominum; ut in ƿRþ, Deus, God Anglo-Saxonice. ƿiþ, uterus. MAFþ, virgo. LIþ, artus, lið Anglo-Saxonice.

¹ Gul. Nicolsonus archidiaconus Carleolensis, in septentrionalibus literis vir maximus, putat hanc vocem potius contrahi ab onƿettung, quod ab onƿettan, *inhabitare*; unde Northymbris onſet idem est, quod mansus, toftum. hæc ille. sed quominus ab opinione meâ recedam, facit usus verbi ƿtingan, in chron. Sax. Gibf. anno DCXCIV. þat nan læpeðe man nah mið ƿihthe to ƿtingan hine an anpe cƿican. na anan þapa þingþe to cýrcan belimpð. quod sic verto: *quod nullus laicus jure debet ad ecclesiam quamvis, aut aliquam possessionem, quæ ad ecclesiam spectant, mi-*

litari ordine, aut magno stipatus comitatu, ut dominus, procedere. Ratio, propter quam, sic locum vertimus, sumitur ab iis quæ sequuntur: and þoþ þi ƿtranlice þe geƿettað ƿ þemað ƿ on Godeþ naman þeƿ ealmihtigeƿ ƿ on calpa halgena þe þopþeobað ... eallan læpeðan mannum æupe æanne hlaupþreipe ouep cýrcan, idcirco nos firmiter constituimus, ac decernimus, & Dei omnipotentis nomine, omniumque sanctorum interdici-
mus omnibus laicis in perpetuum dominatione omni in ecclesiis. ² Concil. tom. I. p. 164. ³ Goth. ÐANþNS, mors. ⁴ Goth. hLIþGƿ, ager. Ð LIKþA.

ΛΙΚΦΛ, terra, eopð Anglo-Saxonice, earth Anglicè. ΜΕΡΙΦΛ, rumor. Et quis dubitare potest, quin þ, & þe Anglo-Saxonum orta sit à Goth. ψ, & ψλ.

XX. Multa masculina exeunt in ep, vel epe: ut, godspellep, evangelista. fulluhtep, baptista. ræbepe, seminator. hic, ut alicubi observat Thomas Marescallus, monendum est particulam finalem ep forsan per aphæresin euphonicam fieri à voce 1 pep, quæ virum significat; ac si fulluhtep, v. gr. contraheretur ex fulluht-pep. equidem non video, quin baptista dici possit fulluht-pep eodem sensu, ac agricola dicitur æcep-man: ac apud 2 Cimbro veteres jurisperitus, laga-madur. prædo, stigamatur, an high-way-man. viderint critici, quid de hac re statuendum sit. certè huic conjecturæ favet, quod Scoti in multis Saxonizantes vocant jurisperitum a law-wer, ac si olim Saxonice scriberetur lag-pep. & in nostrâ etiamnum linguâ omne verbum format substantivum agentis in er: ut in builder, ædificator. pleader, causidicus. swearer, de-jurator. drinker, comperator, &c.

XXI. Haud pauca (quorum magna pars sunt diminutiva) etiam formantur in ling: ut, hæft-ling, captivus. helþling, dupondium. ræpling, captivus, seditiosus. cnæpling, adolescens, puellus. æþelning, ut videtur, per crasin; ab æþel-ling, princeps, nobilis juvenis. & lýtling, pro lýtel-ling, parvulus. retinetur & hoc affixum finale apud Anglos: ut in nestling (à nest, nidus) pullus tenellulus postremo exclusus, & nido, postquam cæteri pulli avolarint, adhærens. hireling, mercenarius, ab hire, merces. suckling, lactens. nisi quis talia potius in adjectivorum classe ponenda censeat. quædam etiam ab adjectivis, quæ in negativum vel privativum leay finiuntur, venientia, terminantur in leayt vel leyte: sic à bearn-leay, improles, barn-leyt, orbitas liberorum. manige habbað zenog zærllice zepifod. ac for bearnleyste eallne þone pelan ðe hi zezæbe-riðað. hi lætað þræmbum to þrucanne, multi satis feliciter uxores ducunt, sed præ orbitate liberorum, opes, quas corradunt omnes, alienigenis relinquunt, Boeth. p. 19.

XXII. Nomina masculina apud Anglo-Saxones formant sua feminina in eþre, iþre, yþre. ut nomina masculina apud Latinos in or exeuntia formant fœminina in ix. ex. gr. rýngereþre, cantrix. ræbyþre, seminatrix. ræbyþre, lectrix. læryþre, doctrix. bæcereþre, pistrix. peccereþre, rectrix.

XXIII. Patronymica desinunt in ing: ut, Eleþing, 3 Elisides, vel filius Elisa. Lenþuring, Censufides, vel filius Censufi. Iba þær Eopping. Eoppa þær Eþing. Eþa Ingþing. Ingþin Angenþing. Angenþit Alochþing. Aloc Beonocþing. Beonoc Bþandþing. Bþand Bælbæþing. Bælbæþ Wodenþing. Woden Eþiþopulþing. Eþiþopulþ Finning. Finn Godþulþing. Godþulþ Geatþing. Ida fuit Eoppa filius: Eoppa Eþa: Eþa Ingþin: Ingþin Agenwita: Agenwita Aloci: Aloc Beonoci: Beonoc Brandi: Brandus Bealdægi: Bealdægi Wodeni: Wodeni Frithowulfi: Frithowulfi Finni: Finni Godulfi: Godulfus Geata. chron. Sax. ad calcem histor. eccles. Bedæ. p. 510. anno DCLVII. vid. quoque p. 514. an. DCXXVI. & p. 510. an. DLII, DLX. & p. 512. an. DCCVII. Bedæ hist. eccl. p. 6, 7. Notandum autem hic est terminationem patronymicorum in ing secundum Olaus Rudbeckium deducendam esse ad iung, vel ing, juvenis. unde Cimbrice at yngia, parere, & ungar, vel yngver pulli, fetus. unde de quavis fœmella gravida ex brutis animalibus Angli dicunt, she is with young. & in Snorronis Edda, Nierdi quidam filius occurrit dictus ynge, à quo tota regia stirps vocata est ynlungar. & in Suedia primorum liberi, si mares sunt, yngwar, yngfarar, & iungfar-lar; sin fœmellæ, aut virgines, yngfruer, iungfruer, vocantur. Atlanticæ cap. IX, p. 366. certe apud Islandos ynge est pullus, ungr, juvenis, iungfiare, iunctiare, iunfr, generosus juvenis, & iungfru, virgo eximia intacta. notandum quoque est multa verbalia terminari in ing: ut, tæcning, pirc-ing, quod supra docuimus in reg. 17.

XXIV. Participia præsentis temporis absolute posita substantivè significant: ut, demende, judex.

XXV. Si quis perpendat summam illam cognationem, quæ Anglo-Saxonice cum Mæso-Gothicè est, dubium ei esse non potest, quin, ut illius, sic & hujus linguæ substantiva regulariter per sex casus, & sub diversis inflectendi formulis variantur. sed quum Ulphila-Gothicæ versionis, quæ extant, reliquæ ne satis quidem exemplorum ad colligendas regulas grammaticales suppeditent, rogandus est pro humanitate suâ curiosus lector, ut quantillum in hac re præstitero, æquo animo accipiat. en, perillustratis iterùm atque iterùm Gothicis evangeliiis, unum atque alterum integrum exemplum; cætera manca sunt vel casu, vel numero, vel utroque.

Exemplum I. HIMINS, cælum.		Exemplum II.	Exemplum III.
Num. sing.	Num. plur.	Num. sing.	Num. sing.
n. 4 HIMINS.	n. 5 HIMINANS.	n. ΓΑΛΛΑΝΒΕΙΝΣ, fides.	* HONSLASTAΦS, altare.
g. HIMINIS.	g. HIMING.	g. ΓΑΛΛΑΝΒΕΙΝΑΙΣ.	g. HONSLASTADIS.
d. HIMINΛ.	d. HIMINΛM.	d. ΓΑΛΛΑΝΒΕΙΝΑΙ.	d. HONSLASTADAI.
a. HIMIN.	a. HIMINANS.	a. ΓΑΛΛΑΝΒΕΙΝ.	a. HONSLASTAD.
v. 2 HIMINS.	v. ut nom.	v. ut nom.	v. ut nom.
a. HIMINΛ.	a. HIMINΛM.	a. ΓΑΛΛΑΝΒΕΙΝΑΙ.	a. HONSLASTADAI.

* ΛΗΚΛΗΝΑΣΤΑΦS candelabrum, facit in ablativo ΛΗΚΛΗΝΑΣΤΑΦΙΝ, Matth. v. 15.

1 Goth. VAIK, vir. 2 Vide Lexicon Runi-cum Olai Wormii. 3 Haud dissimiliter apud Latinos: ut in libertinus, Augustinus, i. e. filius liber-ti, Augusti. 4 Cælum. Ill. Himen, Suec. Himmel. 5 Neutra terminantur in Λ. ut in VΛHKΔΛ, verba. VΛHKSTVΛ, opera.

Exem-

Exemplum IV.

Num. sing.
 n. FAN, dominus.
 g. FANINS.
 d. FANIN.
 a. FAN.
 v. FAN.
 a. FANIN.

Exemplum V.

Num. sing. Num. plur.
 n. hANANS, manus.
 g. hANANS.
 d. hANAN.
 ac. hANAN.
 n. * hANANS.
 g. hANAYE.
 d. hANANM.
 ac.

* snnns facit snngns in nom. plurali.

Exemplum VI.

Num. sing.
 n. iAISNS.
 g. iAISNIS.
 d. iAISNA.
 a. iAISN.
 v. iAISN.
 a. iAISNA.

Exemplum VII.

Num. sing.
 n. hAIKTQ, cor.
 g. hAIKTINS.
 d. hAIKTIN.
 Num. plur.
 n. hAIKTQNA.
 d. hAIKTAM.

Exemplum VIII AMMA, spiritus

Num. sing. Num. plur. † huc refer.
 n. † AHMA.
 g. AHMINS.
 d. AHMIN.
 a. AHMAN.
 v. AHMA.
 a. AHMIN.
 n. AHMANS.
 g. AHMANE.
 d. AHMAM.
 a. AHMANS.
 v. AHMANS.
 a. AHMAM.
 n. FANKARGA, villicus.
 g. FANKARGIS.
 d. FANKARGIN.
 a. FANKARGAN.
 v. FANKARGA.
 a. FANKARGIN.

Exemplum IX.

Num. sing.
 n. † STANA, iudicium.
 g. STANQS.
 d. STANA.
 a. STANA.
 a. STANA.
 Num. plur.
 n. STANQS.
 † huc refer
 n. hAIQQA, ager.
 g. hAIQQS.
 d. hAIQQA.

Exemplum X.

Num. sing.
 n. AIYARGEA, evangelium.
 g. AIYARGEANS.
 d. AIYARGEAN.
 huc refer, Num. sing.
 n. GAGNA, parabola.
 g. GAGNANS.
 d. GAGNAN.
 ac. GAGNAN.
 Num. plur.
 n. GAGNANS.
 d. GAGNANM.

Exemplum XI.

Num. sing.
 n. GAVAKFI, pax.
 g. GAVAKFIS.
 d. GAVAKFA.
 a. GAVAKFI.
 a. GAVAKFI.
 Num. plur.
 n.
 g. GAVAKFIS.
 d. GAVAKFAM.
 ac.
 ab.

Exemplum XII.

Num. sing.
 n. * PINA ANGARA, regnum.
 g. PINA ANGARS.
 d. PINA ANGARA.
 ac. PINA ANGARA.
 * huc refer, n. MAVI, puella.
 g. MANGAS.
 d. MANGA.

Exemplum XIII integrum.

Num. sing. Num. plur.
 n. SIPANEIS, discipulus.
 g. SIPANEIS.
 d. SIPANI.
 a. SIPANI.
 v. SIPANEIS.
 a. SIPANI.
 n. SIPANGAS.
 g. SIPANGE.
 d. SIPANGAM.
 a. SIPANGANS.
 v. SIPANGAS.
 a. SIPANGAM.

Exemplum XIV.

Num. sing. Num. plur.
 n. 3 UINQ, mulier.
 g. UINQNS.
 d. UINQN.
 a. UINQIN.
 a.
 n. UINQNS.
 g. UINQNZ.
 d. UINQM.
 a. UINQNS.
 a. UINQM.

Exemplum XV.

Num. sing. Num. plur.
 n. MANAGEI, turba.
 g. MANAGEINS.
 d. MANAGEIN.
 a. MANAGEIN.
 a. MANAGEIN.
 n. MANAGAI.
 g. MANAGEINQ.
 d.
 a.
 a.

XXVI. Horum exemplorum alia crescunt in genitivo, & faciunt declinationes imparisyllabicas; alia non crescunt, & faciunt parisyllabicas; & quantum quidem conijcere licet, haud multa occurrent, quæ ad aliquod XV exemplorum non reduci queant. Ad primum inflectuntur KAI SAR, KAI SARIS, KAI SARIA, Caesar. AI NH AF, AI NH ADIS, AI NH ADA, lux. GAF, GAFS, pro GAFIS, GAFIA, Deus. DAGS, DAGIS, DAGA, dies. PINA ANS, PINA ANIS, PINA ANIA, rex. BAKAFAR, frater, à cuius nominativo plurali BAKAFARHANS vel BAKAFARHNS deducitur brethren, in nostro sermone. SKALKS, servus. ANSIA, eremus, solitudo. BARMIS, BARMIS, BARMIA, arbor. VITAF, VITAFIS, VITAFIA, lex, &c. Secundum exemplum sequuntur omnia desinentia in EINS, ut ANASTARAEINS, principium. GAKAIHTEINS, iustitia, &c. Ad quartum variatur FAN, FANINS, FANNIN, ignis. Quintum sequuntur exeuntia in NS, ut KRISTNS, Christus. SINS.

1 Sic leguntur FAXIYE, SNNIYE, FLANKNIYE, VINTKAIYE, & LIPIYE, à LI-
 2 Vide exempl. XIV. perfectum. 3 Ad illam formam, perficiendum est exempl. imperf. X.
 D 2 NNS,

NNS, filius. **ΠΡΑΠΕΤΗΣ**, propheta. **ΠΕΡΑΚΑΣΣΗΣ**, abundantia. **ΗΞΡΙΝΑΣΣΗΣ**, mē-
reticulum. **ΓΝΑΓΙΝΑΣΣΗΣ**, sacerdotium. **ΨΙΝΔΑΝΑΣΣΗΣ**, regnum. **ΚΑΛΚΙΝΑΣΣΗΣ**,
adulterium. Item **ΟΙΨ**, uterus, & **ΠΑΒΑΝΔ**, camelus. Ad septimum variatur **ΑΠΡΩ**, oculus.
Ad octavum **ΑΤΤΑ**, **ΑΤΤΙΝΣ**, **ΑΤΤΙΝ**, **ΑΤΤΑΝ**, pater. **ΥΛΤΕ**, **ΥΛΤΙΝΣ**, **ΥΛ-**
ΤΙΝ, aqua. Ad nonum **ΑΙΚΦΑ**, terra. Ad undecimum **ΕΛΗΚΑΓΑΓΓΙ**, villici munus.
ΥΛΛΑΠΕΝΙ, potestas. Ad XIV. **ΒΡΙΝΝΩ**, febris, &c.

XXVII. Nomina diminutiva, & blandientia apud Gothos occurrunt formata in **ΛΛ**, & **ΛΩ**.
sic à **ΜΑΓΗΣ**, puer, fit **ΜΑΓΗΛΛ**, puerulus, Joh. VI, 19. à **ΜΑΥΙ** puella, **ΜΑΥΙΑΩ**, Marc.
v, 41. à **ΒΑΡΝ** infans, **ΒΑΡΝΙΑΩ**. & sic forsan à **ΥΝΛΕΣ**, lupus, **ΥΝΛΕΙΑΛ** nomen
episcopi Mæso-Gothorum, quod Græci scripsere οὐλφιδας. Sic etiam apud Islandos à **blad**, folium,
bledell, foliolum, cum multis aliis. Nec non apud Francos, ut videre est gram. Francicæ cap. III, 19.

Genitivus pluralis semper formatur in **Ε**: ut **ΜΑΝΝΕ**, hominum. **ΕΞΤΙΥΕ**, pedum, à **ΕΞ-**
ΤΗΣ, pes. **ΣΙΠΩΝΩΕ**, discipulorum. **ΑΗΜΑΝΕ**, spirituum. Excipe tamen genitivos plurales
nominum exeuntium in **Ω**, vel **ΩΝΣ**. ut **ΠΝΗΠΛΩΩΝΩ**, demoniorum, ab **ΠΝΗΠΛΩ**. **ΟΙ-**
ΝΩΝΩ, mulierum, à **ΟΙΝΩ**. & **ΓΑΒΚΗΚΩ**, fragmentorum. **ΠΑΛΠΩΩ**, platearum. Math. VI, 5.

De generibus nominum, quæ per articulos, adjectiva, participia, & pronomina indicantur,
hic nihil tradimus. obiter tamen observet lector, ut ut minuta res sit, *solem*, [sunna, vel sunne]
in *Anglo-Saxonica* esse fœminini generis, & *lunam* [mona] esse masculini. *reo sunna zetacnaþ*
urpe Hælend Eþriþt. re mona þe peaxþ. and panath. zetacnaþ þar and þearþan zelahunge. sol nostrum
J. Christum, luna quæ crescit, & decrescit, ecclesiam præsentem designat, Bed. H. E. p. 144. sic apud
Cimbros sol, & sunna sunt fœminini generis, mane vero masculini, secundum istud *Volu-spæ*. stroph. 5.

Sol þad ne viffe hvar þun sal atte
Mane þad ne viffe hvar þhan megne atte.

Sol nescivit, ubi palatia possideret,
Luna vires suas nescivit.

Ratio autem, propter quam veteres septentrionales *lunæ* masculinum, *solis* vero fœmininum genus
attribuebant, petenda est ex mythologia ix Eddæ *Snorronis*, ubi sic legimus; homo quidam *Mun-*
dilfare nominatus duos genuit liberos, tam pulchræ, & venustæ formæ, ut filium *Manam*, filiam
vero *Sunnam* appellaret, quam nuptum dedit viro, qui *Glemur* vocatur. ob hanc arrogantiam
dii irati arripuerunt fratrem & sororem, eosque in cœlo collocarunt, ut *Sunna* equos agitare cur-
rum solis trahentes, & *Mana* regeret cursum lunæ. concinnitas scilicet fabulæ requirebat, ut libe-
rorum formosior & pulchrior filia, minus autem pulcher & venustus filius haberetur; & ut for-
mosior solis, minus autem formosus lunæ auriga constitueretur. Monendus autem hic, & exo-
randus es lector, ut consulas supplementum ad hoc caput, quod capite XVII continetur, ante
quam ad caput quartum procedas.

CAPUT QUARTUM.

De adjectivis.

I. **A**djectivum vel est simplex, ut eadiz, dives. æfen, equalis. vel compositivum, ut tþi-
eadiz, dominatu excellens. efen-ece, coæternus. efen-þpebelic, consubstantialis. quæ omnia
secundum subiectum exemplum declinantur:

Numerus singularis.		Numerus pluralis.	
Nom. Gob, bonus, um.	gobe, bona.	Nom. 6 gobe, boni, æ, a.	
Gen. godes.	gobpe.	Gen. 7 gobpa.	
Dat. godum.	gobpe.	Dat. godum.	
Acc. godne, god.	gobe.	Acc. gobe.	
Voc. 5 goba.	gobe.	Voc. gobe, an.	
Abl. godum.	gobpe.	Abl. godum.	

Hic observandum est, primò accusativum singularem masculini generis formari à no-
minativo, addendo **ne**. secundò gen. dat. & abl. sing. adjectivorum fœminini generis ter-

¹ Sic apud Latinos in *la*, & *lla*. *lus*, & *llus*. *lum*, &
llum. ut in *animula*, *specula* à *spes*, *puella*, *lectulus*,
regulus, *libellus*, *regniculum*, *specillum*, &c. Dimi-
nutiva quædam apud Græcos terminantur in **ω**,
ut *ναυτίλα*, *nautila*. ² Hisce addantur **ΒΛΑΝΩΩ**,
ulcerum. **ΔΚΑΝΗΣΝΩΩ**, *micarum*. **ΨΙΝΔΩΩ**,
gentium; quorum nom. plurales **ΒΛΑΝΩΩΣ**,
ΔΚΑΝΗΣΝΩΩΣ. **ΨΙΝΔΩΩΣ**, cujus nom. singu-
laris **ΨΙΝΔΩ**. inde forsan in **Λ** desinentia, ad
exempli noni formam, faciunt genit. plur. in **Ω**:

³ Alias hvar þhan meigins atte. ⁴ Significat gau-
dium. ⁵ Vid. Matth. xxv, 21. xxiii, 26. xix,
32. Marc. x, 7. ⁶ Nom. plur. aliquando termi-
natur in *a*, *o* & *u*: ut, *ealla hþ æhta*, *omnia sua*
bona, Boeth. p. 64. *oþer oþru þinþ*, *præ cæteris*
rebus, p. 52. *ealle þa oþru god*, *omnia alia bona*,
ib. verum p. 15. *ymb þa oþre god*, *de aliis bonis*;
ubi cod. *Cor.* oþru. ⁷ Hinc in veteribus nostris
auctoribus leguntur *aller*, & euphonice *alder*,
ut apud Satyrographum: *And sith I am your*
minari